

ærede Medlem kan have fuldstændig Ret; men jeg skal med Hensyn dertil gjøre en Bemærkning, som jeg har havt Leilighed til at gjøre under en anden Sag, den nemlig, at det er fuldstændig uberettiget derpaa, at Godseierne gennem mange Aar og gennem mange Tider som oftest have vist sig humane og taget Billigheds hensyn, at ville grunde en juridisk Forpligtelse. Der er mangen en Mand, som gjør Godt, naar man ikke nøder ham dertil; men jeg forstaar meget godt den Følelse, der vil drive Mangen En til ikke at ville gjøre det nødvendigen, som han gjerne vilde gjøre frivillig.

Indenrigsministeren: Den ærede Ordfører forlangte en Udtalelse af mig om, hvorvidt jeg vilde modsætte mig Vædringsforlaget under Nr. 26. Jeg beklager, at jeg før sprang dette Vædringsforslag over, men jeg skal nu sige, at det ikke skal møde nogen Modstand fra min Side. Jeg anser det imidlertid for temmelig lidet betydende, thi det har selvfølgelig ikke været Tanken med det af mig stillede Vædringsforslag, at ville omstyrte Loven af 21de Juni 1854, og da denne ikke tilstøder at sælge til Andre end til Fæsterne og deres Efterladte, ville de Herrer se, at Paragrafen, redigeret saaledes som af mig foreslaet, ikke efter dens eget Indhold vil komme til Anvendelse undtagen paa de ganske specielle Tilfælde, som den ærede Ordfører nævnte; for disses Vedkommende har jeg ikke Noget at erindre imod Vædringsforlaget. — Det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) troede, at det havde forundret mig, at jeg fik Utaf fra begge Sider, men det er meget langt fra at dette har undret mig. Jeg har været fuldstændig overbevist om, at det vilde blive den Lov, Regjeringen vilde faa, og jeg er fuldstændig vis paa, at det Samme vil gjentage sig; hver Gang, der bliver Spørgsmaal om at føre den Sag igennem, vil det Samme gjentage sig, indtil det saa at sige bliver et Rabinetspørgsmaal, at Sagen skal gennemføres. Med Hensyn til de forskjellige Bemærkninger, der ere fremkomne angaaende Regjeringens Stilling i denne Sag, vil jeg iøvrigt bede

ærede Medlemmer ikke at glemme, at det ikke er Regjeringen, der har indbragt dette Lovforslag, eller som har anset det for rigtigt at indbringe et saadant, samt at Regjeringen ikke er gaaet ind paa en Forhandling derom, forinden den troede, der var Mulighed for en Slags Afslutning af Fæstespørgsmaalets Behandling, en Forudsætning, der nu stiller sig for mig som glippet. — Der er stillet det Spørgsmaal til mig, om jeg vilde tage Loven, naar baade § 9 og § 10 gif ud. Jeg svarer dertil: Nei! Jeg vil ikke kunne tage adskillige af de andre Bestemmelser i Loven, og jeg skal ikke lægge Skjul paa, at jeg navnlig ikke vil tage Enteparagrafen, ligesom jeg heller ikke vil tage Paragrafen om den 10de Gaard, saaledes som den nu foreligger i Lovforslaget. Jeg vilde anse det for aldeles urigtigt, om man, samtidigt med at man vægrer sig ved at bidrage til at skaffe villigere Kjøbere, ogsaa vilde svække den Fremgang, som Fæstefløsningsen hidtil har havt ad den Vej, ad hvilken man hidtil har søgt at fremme den, nemlig efter Loven af 19de Februar 1861 § 2. Man vilde derved skabe en Tilstand, der, hvorledes man end dømmer om dens retlige Bestaaenhed, aldeles utvivlsomt ikke kunde fritkjendes for at have den Egenkab, at den i en temmelig betydelig Grad vilde fæstne Fæsteforholdet og forhindre det fra at gaa over til Selveiesforholdet. Der er enkelte Bestemmelser, som jeg ganske vist kunde have sat Pris paa at faa sat igennem, navnlig Bestemmelser i de første Paragrafer, men efter den hele Maade, hvorpaa man behandlede disse i forrige Møde imod min bestemte Modstand, maa man tilgive mig, at jeg heller ikke kan paatage mig Forsvaret for dem. — Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) troede at kunne slaa adskillige Forudsætninger fast, som skulde være komne frem under Behandlingen af denne Sag. Jeg vil dertil blot sige, at det ikke forekommer mig, han havde Ret, naar han af Regjeringens Optræden ifjor vilde slutte, at den erkjendte, at Fæsterens Efterladte havde Ret til nogen Del i Fæstegaarden; thi Regjeringen ifjor vilde kun finde sig i en Decourt i Godseierens Ret, naar Fæstetvangen hævedes. Det, der ifjor var den